

Posudek bakalářské práce

Iva SOCHOROVÁ, *Obnova a nové využití areálu zámku rodiny Kinských ve Žďáru nad Sázavou po roce 1989*, Hradec Králové 2015.

Práce o rozsahu 100 stran se skládá z Úvodu (s. 8-9) a dále ze 3 základních částí vlastního odborného textu

I.část rozdělenou do 5 kapitol (s. 10-35).bychom mohli nazvat historickou. Kromě informace o charakteru použitých pramenů a literatury se zabývá historií žďárského zámku v jeho klášterním i zámeckém období a historií rodu Kinských, zvláště jeho členy z 20. století

II. část rozdělená do 4 kapitol (s. 36- 47) se zabývá opravami a úpravami, které prováděli a provádějí v zámeckém areálu Kinští (hlavně Radslav, který zemřel v roce 2008 a nyní jeho syn Constantin).

3. část - 6 kapitol (s. 47- 67) se zabývá snahou majitelů využít areál k působení různých kulturních institucí v zámeckém areálu.

V Závěru (s. 68-69), kde autorka zdůrazňuje význam rodu Kinských a obnovu a kulturní využití zámeckého areálu a naznačuje další možnosti bádání o této památce .

K práci dále patří Seznam použitých zkratk (s. 70), použitých pramenů, literatury a elektronických zdrojů (s.71-75) a bohatý soubor obrazových příloh ilustrujících údaje v textu (s. 76-100), hlavně z 2. a 3. části.

V Úvodu objasňuje autorka svůj postup a metodu práce, které se odrazily již v uvedeném členění.

V I.části nejprve uvádí prameny a literaturu, vztahující se k dějin Žďáru a rodu Kinských. Literatura k dějinám Žďáru zdaleka není úplná a ani cílem práce není podrobněji se zabývat staršími dějinami dnešního Zámku Žďár. Zde bych jen připomenul opomenutí svazku vlastivědy moravské(J.F.Svoboda, *Žďárský okres*,Brno 1937) kde je možno najít údaje k dějinám od konce 18.století,o kterých autorka uvád , že k této době nic nenašla (s.10). Tyto dějiny jsou v uvedené publikaci na s. 51-53.

V dějinách klášterního období je zakladatel kláštera soustavně (v souladu s většinou literatury) uváděn jako Boček „z Obřan“ který však nikdy tohoto přídomku nepoužíval, ale nejčastěji je titulován jako „commes de pernegg“ (s. 14). Nezaslouženě menší pozornost je věnována barokní přestavbě kláštera na základě plánů J.B Santiniho, která vytvořila umělecky nejcennější části klášterního-zámeckého areálu. Rovněž se autorka nepokusila řešit otázku, kdy došlo ke zboření větší části klášterního konventu, na kterou se v literatuře objevují různé názory (citovaný svazek moravské vlastivědy x Encyklopedie klášterů na Moravě)

Součástí oné první části je i pojednání o rodu Knských věnované hlavně 3 jeho posledním členům Zdeňkovi, Radslavovi a Constantinovi, kteří měli vztah ke Žďáru a s nimiž je spjata restituace zámku a jeho obnova. Informace je založena především na literatuře oslavující rod a

jeho návrat do Žďáru. Komplexní zhodnocení politické činnosti těchto příslušníků rodu ovšem není a ani nemůže být součástí bakalářské práce zaměřené na prezentaci obnoveného zámku, ale spadá do studia problematiky společenského a politického vývoje I. republiky

Závěr této I. části tvoří informace o průběhu restituce zámku a velkostatku Radslavovi Kinskému.

Vlastní prezentace restituovaného zámku je zachycena v II. a III. části.

II. část pojednává na základě materiálů orgánů památkové péče, získaných osobních informací (oral history) a řady publicistických článků doložených většinou odkazem na elektronická média o celkové revitalizaci areálu po příchodu Kinských. Cenné jsou hlavně informace o rozsáhlých opravách některých velmi zpustlých hospodářských budov v sousedství zámku (mlýn, pivovar), o rekonstrukci Studniční kaple, o objevení nástěnných maleb v severním křídle, a o opravách a stavebním rozboru jedné z nejstarších budov dnešního areálu tzv. Staré prelatury, který ukázal naprostou nevhodnost rekonstrukce tohoto objektu v 80. letech. Autorka ukazuje, že během působení Kinských byly alespoň v základních rysech obnoveny a rekonstruovány všechny části areálu.

Z hlediska prezentace objektu je velmi důležitá III. část pojednávající o tom, jak je a bude objekt využíván nejen pro potřeby restituentů a jejich podnikání (např. využití severního křídla nové prelatury pro potřeby správy majetku Kinských, probíhající úpravy staré prelatury, která bude využita jako byt majitelů, oprava tzv. letní prelatury pro dočasný pobyt majitelů), ale především pro širší veřejnost. V tom směru se osud Žďáru odlišuje od osudu řady jiných restituovaných objektů, které se naopak pro veřejnost uzavřely. Především tato část je velmi vhodně doplněna obrazovou přílohou.

V tomto směru Kinští mohli navázat i na situaci před restitucí, kdy část areálu vzhledem k jeho umělecké a historické hodnotě byla využívána k muzeálním účelům již od počátku 50. let. Poněvadž zde chybělo zámecké zařízení, nebyl zámek zařazen do kategorie Státních zámků, ale byla zde zřízena expozice Národního muzea Muzeum knihy zabývající se vývojem knižního umění a knihtisku, která byla umístěna v architektonicky nejcennější části areálu – jižním křídle nové prelatury, od 70. let byla v bývalé jízdárně umístěna výstava o díle J. B. Santiniho.

Restituenti dále v objektu ponechali Muzeum knihy, které ukončilo činnost pro menší zájem veřejnosti a zastaralý způsob prezentace až 31. října 2014 a o využití interiérů, kde bylo umístěno, není zatím rozhodnuto. Záhy po převzetí objektu začal restituenti připravovat další formy jeho využití i v návaznosti na tradici místa. Tak v roce 2003 byla v bývalé jízdárně zpřístupněna galerie rodu Kinských seznamující návštěvníka s historií rodu, současně výstava o díle Santiniho byla přesunuta do rekonstruovaného, předtím dlouho pustého západního křídla konventu a otevřena v roce 2007. Na ni v roce 2008 navázala expozice Barokní umění ze sbírek Národní galerie v další části obnoveného konventu.

Završení prezentace objektu představuje projekt Kulturně-interpretálního centra (Muzeum nové generace) v areálu obnoveného pivovaru ve vstupním traktu do zámeckého areálu

(otevření je plánováno na letošní rok), které má nejmodernějšími metodami přiblížit historii kláštera (tz.v cisterciácká galerie) jeho barokní výstavbu (barokní galerie) a současnost (Žďár dnes). Tento moderně pojatý muzejní projekt, za nimž stojí manželka dnešního majitele Francouzka Maria Kinsky má nahradit neexistenci původního klášterního a zámeckého zařízení a návštěvníka podrobně seznámit moderními výstavními prostředky s historií místa. Na závěr této části autorka ještě informuje o různých slavnostech a festivalech, které se rovněž konají v prostorách zámku

V Závěru autorka zdůrazňuje význam rodu Kinských pro rozvoj zámeckého areálu ve Žďáru a naznačuje jakým směrem by se mělo další bádání o tomto areálu rozvíjet.

Závěr:

Bakalářskou práci považuji za přínos ke způsobu prezentace památkových objektů – v tomto případě kláštera a zámku- které byly restituovány původním majitelům. Starší historie objektu není sice zpracována detailně a bez chyb, ale to také není hlavní cíl zadané práce, to by byla v daném případě náplň samostatné odborné práce. Za přínos je možno považovat informaci o rodu resituentů ve vztahu k zpracovávanému objektu, nikoli za vyčerpávající informaci o jeho politické činnosti. Ale ani to není náplní této práce. Za její jádro považuji kvalitně zpracované údaje o provedených rekonstrukcích a o kulturním využití restituovaného objektu, i když zmínka o jednotlivých expozicích by mohla být konkretizována i místně. Za kvalitní považuji i informace o netradiční muzejní expozici, která má přiblížit areál bez původního zařízení návštěvníkovi. Proto doporučuji práci k obhajobě jako práci bakalářskou

Prof. PhDr. František Musil, CSc.

Ústí nad Orlicí 26. května 2015